

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Friderici Forneri Theologiæ Doctoris Canonici Ecclesiæ
Collegiatæ diui Stephani Bambergæ, De Temulentia
Malo, Eiusque Remediis, Variis Item Scitu Iucundissimis,
nec non vtilissimis de rebus, quæ in ...**

Förner, Friedrich

Ingolstadii, 1603

Cap. XXV. Sacroru[m] Antistites ac Ministros, Clericos pr[a]ecipuè,
sobrietatem decere.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45433

quod exquisitissimo, huius Medici consilio, hic ad-
dam, vix habeo. ac proinde ad extremam huius li-
bri partem cursum flecto.

CAPVT XXV.

*Sacrorum Antistites ac Ministros clericos præ-
cipuè sobrietatem docere.*

*Cur præci-
puè cleri-
cos doceat
sobrietat.*

Osee 4.

*Sacerdotū
veteris
Testam.
abstinētia
à vino.
Ezech. 45.
Leuit. 10.*

*Nazaræo-
rū abstinē-
tia à vino.*

CVM facer hic ordo vicinior Deo fit, quàm alio-
rum hominum, quicunq; status, eò potissimū,
quod perpetuo Dei cultu occupari debeat, & quasi
medius inter populū Christianum, atq; ipsum De-
um, pro peccatis, absq; vlla intermissione, tūm ora-
tionis, tūm laudis sacrificium offerre teneatur, vnde
& in sacris à Deo audiunt; *peccata populi mei com-
dent*, qui huic statui sunt adscripti, quod eorum E-
leemosynis sustententur, par est, vt præ aliis quoq;
sobrietatem colant, clerici atque sacerdotes, sine
qua nullum sacrificium Deo placere potest. Cum
rei typus præcessit, in testamento veteri, vbi Deus,
gravi mortis intentato supplicio, interdixit sacer-
dotibus vini vsū, quando sacrificium oblaturi, a-
trium interius, ac templi penetralia ingressuri erant.
Et vinum, inquit Propheta, *non bibet omnis sacerdos,
quando ingreditur atrium interius*; confirmans præ-
ceptum, quod antea tulerat in Leuitico Deus. *Vini
& omne quod inebriare potest, non bibetis, tu & filii
tui, quādo intrabitis in tabernaculum testimonii, ne mo-
riamini, quia præceptum sempiternum est in generationes
vestras. Et vt habeatis scientiam discernendi, inter sac-
rum & prophanum, inter pollutum & mundum.*

Nazaræis quoq; peculiari religione Domino cō-
secratis præceptum erat, à vino & ficera abstinere,
toto

no sanctificationis tempore; quod & argumento
 est, percipere Deum, ut Clericalis ordo, præcipue
 dedicatus, atq; consecratus in eius cultum, sobrieta-
 tem omni studio complectatur.

At proh dolor, hoc deplorando sæculo, vix vi-
 lum hominum genus magis est addictum Ebrieta-
 ti, atque comestationibus, ut sunt permulti Clerici,
 qui ob vini ingluuiem, sese transformant in omni-
 um horarum homines. Ut cum Diuo Augustino
 merito lamentari possis: *Quod peius est, multi sunt et-
 iam maioris ordinis clerici, qui, cum aliis sobrietatis bo-
 num deberent iugiter prædicare, non solum hoc non faci-
 unt, sed etiam se aliosq; inebriare non erubescunt. Sed ag-
 noscant & doleant, qui tales sunt, quia si sese noluerint e-
 commendare, & pro se, & pro aliis, necesse est, eos æterna
 supplicia sustinere.* Nec Religiosos in plerisq; mona-
 chis, præsertim opulentioribus, hinc excipio; nam
 & ii, per fractis patrum suorum sanctionibus diui-
 nissimis, totos ad Epulas, atq; omnem luxum, præ-
 ferunt, qui in vino cernitur, sese transtulere. Ut illa
 Domini, apud Prophetam Isaiam, lamentatio, si vn-
 quam aliàs, ita nunc præcipue locum habeat. *Hi quoq;
 pro vino nescierunt, & pro Ebrietate errauerunt, sacer-
 dos atque Prophetæ, nescierunt pro Ebrietate, absorpti
 sunt a vino, errauerunt in Ebrietate, nescierunt videntem,
 ignorauerunt iudicium. Omnes enim mensæ repletae sunt
 vomitu sordiumq; ita ut non esset ultra locus.*

Tales ergò, cum sint Deo sacrati homines, quos
 virtutum exemplo salutari, cunctis præluere o-
 portebar, nec mirum tantam in reliquum vulgus ho-
 minum, corruptionem peruasisse. Nec non & hinc
 facile æstimandum erit, quale Deo sacrificium
 sint oblaturi, quorum abominandas Ebrietates adeo

Nullū ferè
 hominum
 genus, ma-
 gis temu-
 lentia in-
 fame, atq;
 Clerici &
 Monachi.
 Ser. 232. de
 Temp.

Isaie 28.

perofas habet. Deo fanè, nil nifi fanctum, nifi purum, nifi incontaminatum, placere poteft, quod de Pythagoras, Ethnicus Philofophus, illo fuo eleganti Prouerbio explicatum voluit, quando dixit:

*Maiores
brietatis de-
cet nouæ
quã vese-
ri legu sa-
cerdotes.*

ΜΗ ΠΩ ΕΝΔΕΙΡΘΕΙΣ ΕΞ ΑΜΠΕΛΩΝ ΑΥΤΗΜΑΤΩΝ.

Ne libaueris Diis, ex vitibus non amputatis.

*Lib. 2. de
Monar-
chia,*

Quod si in veteri lege, qua carnales tantum victimæ atque holocaustomata de pecoribus immolabantur, tanta vini sobrietas requisita fuit, ab illorum sacrificiorum ministris, vt sanctè munus illud obirent, quid à nouæ legis sacerdotibus, Deus exposcet? De illis sic Philo Iudæus: *Posthac Legislator præcepit, vt qui acedit altare, contrectaturus victimas, redeuntibus ad se sacræ functionis vicibus, à vino temerique abstineat, quatuor de causis: scilicet, vt effugiat pigritiam, obliuionem, somnum, amentiam. Merum enim, laxatis viribus corporis, facit id minus agile, & in somnum, velit, nolit, pertrahit, animi quoque intentionem remittens, fit ei causa obliuionis, ac desipientia. Contrà verò, sobriorum & membra sunt leniora habilioraque, & sensus puriores, syncerioresque, & mens ipsa perspicacior, ad prospiciendum futuris negotiis, & ad præteritorum reminiscenciam. Et post pauca: Merito igitur institutum est, sacrificium abstemium, vt discrimen sit, inter sacra & prophana, pura & impura, legitima & illegitima. Haud multum dissonantia Origenes commentatur in eadem verba: Et locutus est Dominus ad Aaron, dicens: Vinum & siceram non biberis, tu, & filii tui tecum, cum intrabitis tabernaculum testimonii, aut cum acceditis ad altare, & non morimini. Audistis edictum Regis æterni, & lamentabilem finem ebrietatis, vel crapulæ, didicistis. Si quis vo-*

*Hom. 7. in
Leui,*

lis peritus & sapiens Medicus præciperet, & diceret
 his ipsis verbis; Attendite vobis, ne quis, verbi gratia
 de illius, vel illius, herbae succo avidius sumat, quod si fe-
 cerit, subitus ei superueniet interitus; Non dubito, quin
 vnusquisque propria salutis intuitu, præmonentis Me-
 dici præcepta serualet. Nunc verò animarum & cor-
 porum Medicus, simulque & Dominus, iubet ebrietatis
 herbam, & crapula, vitandam, & nescio si quis nostrum
 non in his consumitur, nedum sauciatur.

Dicent nobis forsitan aliqui, hanc legem esse gratiæ
 legesat; illud vetus præceptū, de vino, sacrificiū tē-
 pore non bibendo abolitū esse, & antiquatum, eoq;
 Christianos sacerdotes nō obligari. Ego contra hæc
 nihil feram. Esto, in lege gratiæ degamus; Lex illa fit
 abolita; vinū sacerdotibus tempore sacrificiū bibere
 liceat: At sanè Ebrietas, ab ipsis quàm longissimè re-
 mota esse debet, & vel eò maximè; quod sacerdoti-
 um istud, tantò sit præstantius illo, quantò corpus
 vmbra suam, dignitate præcellit. Idipsum, quod
 dico, sanctus Hieronym⁹ indicare voluit, hisce ver-
 bis: Miramur autem Apostolum, in Episcopis siue Pres-
 byteris, damnaſſe vinolentiam, cum in veteri quoque lege
 præceptū sit, Sacerdotes cum ingrediuntur templū, mini-
 strare Deo, vinū omninò non bibere; Et Nazareum, quā-
 diu sacrā comā nutriat, nihil contaminatū, & nihil mor-
 tale aspiceret, & à vino abstinere, & ab vua passa, & à
 diluitori, quæ solet ex vinaceis fieri, potione, & ab omni
 sicera, quæ mentem ab integra sanitate euertit. Quare &
 alio loco clericū instruens, qua ratione sobrietatē
 tueri debeat, sic ait: Nunquam vinum redoleas, ne au-
 dias illud Philosophi: Hoc non est osculū porrigere, sed vi-
 nū propinare. Vinolentos sacerdotes, & Apostolus dam-
 nat, & lex vetus prohibet. Qui altari deseruiunt, vinū &

Obiectio
 & eius di-
 lutio.

Commene
 super cap.
 1. Epist. ad
 Titum.

Epist. ad
 Nepotianū
 de vita
 clerico.
 Rectè in-
 telligenda
 D. Hieron.
 sice-
 verba.

Reſte in-
telligenda
D. Hieron.
verba.

Ser. 231. de
Temp. qui
eſt l. de vi-
tanda E-
brietate.

siceram non bibant. Quod non intelligendum puto, quasi voluerit D. Hieronymus omnem vini vsum, altaris ministris adimere, sed tantum superfluum Ebrietatis abusum.

Contra eos demum clericorum, qui non solum ipsi Temulentia sunt obstricti, sed & alios ad potandum cogunt, seuerè loquitur D. Augustinus: *Et quia quod peius est, aliqui etiam clerici, qui hoc deberent prohibere, ipsi cogunt bibere aliquos, plus quàm expedit, amodo incipiant, & seipsos corrigere, & alios castigare, ut cum ante Christi tribunal venerint, nec de sua, ne de aliorum Ebrietate, incurrant supplicium: sed magis, dum ipsi se emendant, & alios castigare non cessant, perueniant ad aeternum premium mereantur.*

CAPVT XXVI.

Pena Ebriosis sacerdotibus atq; clericis statuta à Conciliis & Pontificibus.

Quantoperè verò Ecclesia olim, sacerdotibus & clericis sobrietatem commendatà esse voluerit, constat è grauisimis pœnis, quas Ebriosis decreuit irrogandas.

Grat. dist.

35. cap. 1. ex

can. 42. &

43. can. A-

post.

Punitio E-

brioforum

clericorum

à concilio

illata;

Can. 41.

Can. iidè

41.

In primis Apostolorum Canones sic habent: *Episcopus aut Presbyter aut Diaconus, alea atque Ebrietati deseruiens, aut desinat, aut certè damnetur. Subdiaconus autè aut lector, aut cantor similia faciens, aut desinat, aut communionem priuetur; similiter & laicus.*

Concilium quoq; Carthaginense, sub S. Cypriano Episcopo, tempore Cornelii Papæ: *Episcopus aut Presbyter, aut Diaconus, qui vel alea vel Ebrietatibus indulget vel desinero, vel deponitor.*

Concilium Agathense sic decernit: *Ante omnia*

cle-